24 üncü Sene Çarşamba 11 Şubat 1931 No. — 2390

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri **Orhan Seyfi** Müessisi Ali Fuat Bey merhum

İdarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş — Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar — Nushası 3 Kuruş

150 likleri Yunan kovdu, Bulgarlar da istemiyor

Karagöz — Ey kara listede yazılı olan kara vicdanlı insanlar! Memleketine fenalık edenler işte böyle kovulurlar. Haydi şimdi kendinize bir yer bulun bakalım!

İstanbul'da tevkifler

İdam firarîsi Hüseyin şiddetle takip ediliyor.

İstanbul'da yeniden bazı kimseler tevkif edildi. Bunların bir kısmı Menemen divanı harbine sevk edildi. Şeyh Esat ile sıkı fıkı görüştükleri anlaşılan ve irtica işlerinde parmakları olduğu zannedilen bu adamların Menemen divanı harbinde muhakemeleri yapılacaktır. Bunların içinde Behice hanım isminde kibar sınıfına mensup bir hanım da vardır.

İdam firarîsi Hüseyinin Türkevi köyünden geçtiği ve bir çobandan ekmek istediği söyleniyor. Firarî henüz yakalanmadı, fakat müfrezeler izi üstünde yürüyor.

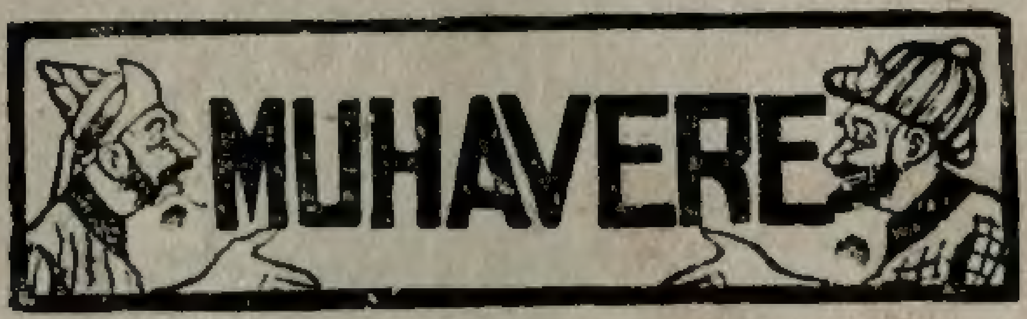

MUHAVERE

Hacıyvat — Karagözüm, bir tarafta Balkan birliği için Selânik'te kongre toplandı, öbür taraftan da bu birliğe girecek iki devlet arasında yeni bir vak'a çıktı.

Karagöz — Hangi vak'a?

H — Bulgar-Yunan hududunda Yunan arazisi dahilinde Bulgar'lar tarafından bir Yunan neferi öldürüldü ya!

K — Böyle vak'alar Balkan'larda sık sık olur!

H — Bu hadise iki devletin arasını açmıyacak mı?

K — Her halde büyük bir mesele çıkmaz, sanırım. Bu hadisenin dostça halli için Fransız'lar, İngiliz'ler, İtalyan'lar tavassut ettiler. İki devlet arasındaki asıl ihtilâf bu değildir.

H — Ya nedir?

K — Bulgar'lar Adalar denizinde bir mahreç istiyorlar. Bu iş bir türlü haledilemiyor. Asıl mes'ele bu!

H— Desene ki bizim Balkan harbinde bıraktığımız miras halâ doğru dürüst paylaşılamadı. Hey gidi günler hey!

Ramazan manileri

Ramazanın yirmi dördü,
Bereketi kimler gördü,
Nurlu ayın sefasını;
Sinemacı olan sürdü!
Dan, dan, dada, dan, dan!..

❁ ❁ ❁

Halk geziyor akın akın,
Çıkıp sokaklara bakın,
Çarşı, pazar kalabalık...
Hazırlık var, bayram yakın!
Dan, dan, dada, dan, dan!..

❁ ❁ ❁

Alan mes'ut, memnun satan,
Parasızlık kalbe batan,
Alış veriş çok olsun da...
Neş'elensin nazlı vatan!
Dan, dan, dada, dan, dan!..

Evkaf uykuda!

İstanbul Evkafı çalışmıyor. Varidatım az diye bir iş yapamıyor. Vaktile iyi ellere geçen Evkaf idaresi iyice faaliyet gösterdi ve şehirde vakıf hanlar yaptı. Üsküdar tramvayının esasını kurdu. Evkafın şimdiki hali pek acıklıdır. Ankara'da Evkaf idaresi şehrin faaliyetine büyük mikyasta yardım ediyor. Halbuki İstanbul evkafı kıymetli mimarî abidelerimizin harap olmasına göz yumuyor.

Vatandaş

Bayram ihtiyaçları ve hediyeleri mutlak yerli malı olsun!

FIKRA
Sonuna kadar!

Böyle bir Ramazan gecesi iki bahçavan arnavut eşeklerine zerzevat yükleyip çarşıya inmişler.

Bakmışlar ki yatsı ezanı okunuyor. Eşeklerini şadırvanın direğine bağlamışlar apdest alıp camiye girmişler. Yatsı namazı kılındıktan sonra imam teraviye başlamış cemaatin arasına giren arnavutların yata kalka dizleri kesilmiş. Ömürlerinde teravi namazı kılmayan arnavutlar namazın uzamasını imamın inadına hamlederek arada bir selâm verilince biri ötekine:

— Hey mori Zeynel demiş, sen çık hayvanların başında bekle. Bu imam işi inada döktü ben sonuna kadar dayanacağım!

Tersine tenzilât

Geçenlerde ekmeğin okkası sekiz kuruşa kadar verildiği halde bir simidin halâ yüz paraya satıldığını yazmıştık. Belediye simide narh koymuş, dirhemi şu kadar olacak demiş. Bu sefer yüz paraya alınan simitler üç kuruşa fırlamış. Bu tersine tenzilâttan bir şey anlıyamadık. Belediye bu işin hakkından gelemiyorsa bari el uzatmasın!

Tahir ile Zühre

Karagözün tefrikası No. 8 (Her hakkı mahfuzdur)

Zühre, sazını bitirince, köşkün sokağa yakın pencerelerinden birine koştu. Tahir ilk söz olarak:

— Hani birbirimize sadık kalacaktık? Vadini ne çabuk unuttun?...

Diyince Zühre:

— Ben seni ölsem bile unutmam! Felek, bu kadarcık saadetimizi bile çok gördü. Şah babam, o mel'un arabın sözlerine kanarak, bizi yekdiğerimizden ayırdı.

Diye dil dökmeğe başladı.

Bir aydan beri hasret kalan sevdalılar konuşa dursunlar, gözcüler araba koşup haber verdiler. Arap huzura girip:

— Padişahım! Nankör Tahir emrinizi tutmadı, mermer köşke gitmiş Zühre sultanla konuşuyor! Bu hali gören ahali kapıya toplanmış; Namusunuz ayaklar altına alındı!..

Dedi.

Tahir ile Zühre'yi ahaliden hiç kimse görmediği halde, arabın bu yalanı uydurmaktan maksadı: Padişahı büsbütün kızdırmaktı. Netekim Padişah ta:

— O hain herifi yakalayıp getirin!..

Fermanını verdi. Bu emir üzerine askerler koşup biçare Tahiri yakaladılar. Ellerini bağlayıp, huzura getirdiler.

Neye uğradığının farkına varamayan bahtı kara âşık titriye dursun, Padişah:

— Sen benim kızıma göz dikecek adam mısın? Mermer köşke gidip ona söz atıyormuşsun. Bu küstahlığının cezasını göreceksin!...

Diyip, boynunun vurulması için cellatlara emir verdi.

Bu fermanın icra edileceği zaman baş vezir ayağa kalkıp:

— Efendimiz! Bu bir cahil çocuktur. Kanını bize bağışlayın, şehrin haricine sürülsün!...

MONOLOK

Mektep kaçkını!

Erenköy lisesinden bir hanım kız geceleyin ortadan kayboluvermiş. Mektep idaresini bir telâştır almış. Acaba ne oldu? Nereye gitti? İntihar mı etti? diye düşünürlerken sabahleyin birde bakmışlar ki hanım kız mektebin bahçesinde duruyor. Peri gibi bir kaybolup bir meydana çıkan bu talebeyi sıkıştırmaya başlamışlar. Kızcağız, hık mık edip dururken bir yaşlı hanım imdada yetişmiş:

— Gelinimi üzmeyin. O geceyi bizim evde geçirdi, oğlumla sevişiyorlar, eğer izinsiz çıktı diye onu mektepten çıkarırsanız ben evime alırım, oğlumla baş göz edeceğim! demiş, hay Allah razı olsun bu ihtiyar hanımdan! Gel de böyle kaynanayı sevme! Eğer müstakbel kayın valde imdada yetişmemiş olsaymış kızcağızın hali epi müşkül olacaktı.

Hey gidi, gençlik hey! Neler yaptırmaz neler? Hele işin içine gönül mes'elesi de karışırsa mektep kapısı değil, kale duvarı olsa gene para etmez.

Gençliğimizde bizde mektepten kaçmaz mıydık? Vakıa bizim zamanımızda erkekler böyle şeyler yaparlardı. Fakat şimdiki hanımların hangi işte erkeklerden geri kaldıkları var ki! Her ne ise!

Bu mes'elenin kapanması için bence en iyi çare bu hanım kızı her iki taraf bir olup baş göz edivermektir, bu suretle bu işin dedi kodusundan kızcağız da kurtulur, mektep idaresi de!

Muamele vergisi

Geçen gün Türk fabrikatorlarile millî sanayi müesseseleri sahipleri Sanayi birliğinde toplandılar. Dahilî sanayiden alınan muamele vergisinin kaldırılması için hükûmet ve Meclis nezdinde teşebbüste bulunmaya karar verdiler, bunun için aralarında on kişilik bir hey'et ayırdılar. Sanayi erbabının iddiasına göre muamele vergisinin kaldırılmaması millî fabrika ve müesseselerimizin ilerlemesine engel olacaktır. Bir çok fakir Türk işçilerinin maişetini temin eden bu fabrika ve müesseselerin günden güne büyümesini bizde isteriz. Hükûmetimizin haklı gördüğü talepleri ehemmiyetle tetkik edeceğini umuyoruz.

Hasret kavuşturan

Devlet demir yolları idaresi bütün yollarda inşaatın çabuk yapılması için faaliyete geçti. İlkbaharda Balıkesir - Kütahya ve Çankırı yollarında şimendifer işliyecektir.

Çocuk babalarına

Şehrimizde Türk ve ecnebî bir çok mektepler var. Herkes çocuğunu istediği mektepte okuturdu. Fakat bu işin yanlışlığı anlaşıldı. Maarif vekâleti bir lâyiha hazırladı İlk tahsilini ecnebî mekteplerinde bitiren çocukları Türk orta mekteplerine almayacak. Duyduk duymadık demeyin.

Kulağınızda olsun!

Şimdiye kadar yapılan alışverişte herkes bir ölçü kullanırdı. Arşın, endaze, metre, filân. Bu yüzden bir çok muamelelerde yanlışlıklar oluyor, hesaplar karışıyormuş. Hükûmet bir kanun hazırladı. Bu kanuna göre alım satımda, tüccar defterlerinde metreden mada ölçü kullanılmayacak ve kullanılırsa muteber olmayacaktır. Şimdiden kulağınızda olsun!

Dediğimiz çıktı

Geçen gün belediye azalarından biri İstanbul belediyesinin proğram dahilinde çalışmadığını söyledi. Vali Muhiddin bey bu söze karşı mecliste fikrini ve düşüncelerini söyledi.

İstanbul'da yol yapılmıyor neden? Çünkü para yok. Şehir büyük, iş çok ve para yok. Bizim anladığımıza göre sözün hülâsası şu ki ister proğram dahilinde çalışılsın, ister proğramsız olsun. Mes'ele parada! O olmayınca bir şey yapılamaz. İstanbul yollarının uzunluğu 1283 kilometre. Bunun 226 kilometrelik kısmı azçok yapılmış. Kalan 1057 kilometre için de altmış dokuz milyon lira lâzım.

Artık şu hesabın içinden proğramla mı, proğramsız mı, nasıl çıkılır? Hesap edin.

Diye, yalvardı.

Padişah, senelerce memlekete hizmet etmiş, büyük devlet adamlarının sözlerini kıramadı. Sakalını eline alıp bir müddet düşündü. Nihayet:

— Bu nankör herifi bir daha gözüm görmesin, Mardin şehrine sürünüz!

Fermanını verdi. Sonra Tahir'e dönüp:

— Bana bak! Bu sefer kelleni kurtardım. Eğer kaçıp tekrar buralara gelirsen halin pek fena olur!..

Diye bağırdı.

Tahir'i cellâdın elinden alıp askerlere teslim ettiler. Bir ata bindirip, üç silâhlı süvari ile beraber Mardin'e gönderdiler.

Zühre'sinden ayrılan Tahir, at üstünde göz yaşları dökerek şehrin kapısından uzaklaşırken, bütün ahali yoluna çıkıp onun kara bahtına ağlamıştı.

Daha şehirden çok açılmamışlardı ki, Tahir yanındaki süvarilere şöyle yalvardı:

— Ağalar! küçük yaşımdan beri doğup buyüdüğüm ana vatanımdan ayrılıyorum. Böyle talihsiz bir garibin ricasını kabul etmez misiniz?

Muhafızların başı, merhametli bir adamdı. Tahire:

— Ne istiyorsun, sana son bir iyilikte bulunayım?..

Ddedi. Sürgün delikanlı:

— Şurada bir mermer köşk vardır. Onun önünden geçelim!

Diyerek atını o tarafa sürdü.

Tahir, padişahın adamları tarafından yakalanıp huzura götürüldüğü zaman, Zühre de saraya koşmuş, olanı biteni öğrendikten sonra "Belki yüzünü bir kere daha görürüm!..„ ümidi ile tekrar mermer köşke dönmüştü.

Pencereden bakarken Tahir'in at üstünde, yanında askerlerle beraber geldiğini gördü. Yürekler paralayan bir feryat ile haykırarak döğünmeğe başladı.

Böyle amansız bir talihin kurbanı olan zavallı delikanlı; boynu bükük, gözü yaşlı köşkün altına gelip durdu.

Bu hikâyeyi işiten bütün kadınlar, âşıklara acıyan bütün köy kızları mermer köşkün karşısında birikmişlerdi: Gerek askerler, gerek ahali yürekleri sızlıya sızlıya, Tahir'in şu son türküsünü dinlediler:

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Camiler Çok Kalabalık

Bu ramazan camiler kalabalık. Bu resim Yenicamiden çıkan müslümanları gösteriyor.

Diş Tabiplerimiz

İstanbul'daki diş tabipleri kongrasında bulunan değerli dişçilerimizden bir gurup

Gençler Birliği Müsameresi

Cumhuriyet gençler birliği müsameresinde bulunan davetliler

San'atkâr Bir Yavru

Resmini gördüğünüz bu yavru Giresun'da İsmail Agâh efendinin kerimesidir. Elişine çok istidadı vardır. Resimdeki çiçeklerle saksıyı kendisi yapmıştır. Foto: Sabri

Fenerbahçe — Süleymaniye

Bu hafta 13 e karşı sıfırla Fenerbahçeye mağlûp olan Fenerbahçe - Süleymaniye maçından bir sahne

Çalışkan Müvezzilerimiz

Söke'de Karagözü en çok dağıtan ateşli müvezzilerimizden Süleyman Sırrı efendi

Hediyelerimiz

31 : 121 : Çay — Beyoğlu yemenici sokak numara 9 Muiz Mizrahi efendi

32 : 145 : Kolonya — Ankara caddesi numara 63 halk mücellithanesi madmazel Suzan

33 : 178 : Mendil — Lüleburgaz gazhane karşısında marangoz İsmail efendi

34 : 301 : Tarak — İstanbul Marpuççular Lüleci han kahveci H[illegible]an efendi

35 : 32[illegible] : Ayna — Fatih Keçeciler numara 19 hanede İbrahim efendi

36 : 31[illegible] : Krem — Cerrahpaşa cami sokak numara 3 Hafize hanım

37 : 9[illegible] : Havlu — Beşiktaş Kılıç Ali mahallesi âlim kadı sokak numara 12 Ayşe Ömer hanım

38 : 71[illegible] : Çorap — Beyazıt ziyade müfettişliğinde yazıcı Şükrü efendi

39 : 30[illegible] : Fanilâ — Çengelköy bekâr deresi derdar zade sokak numara 32 Orhan efendi

40 : 23[illegible] : Roman — Kadıköy Senjorj mektebi [illegible]nıf 9 Mehmet H[illegible]yin efendi

Bitmedi —

Çocuklarınıza en münasip hediye

İşBankası Kumbaralarıdır.

Müsabaka kuponu 7

SİNEMA

İvan Mujokin

Rus artisti İvan Mujokin şehrimizde gösterilen bir çok muvaffakiyetli filmleri ile pek iyi tanıdığımız bir artisttir.

Esasen İvan Mujokin için İstanbul da yabancı bir şehir değildir. Rus mültecileri ilk defa olarak şehrimize geldikleri zaman bunlar meyanında o da bulunuyordu.

"Mişel Strogof„ ve "Kazanova„ filmlerinde gördüğümüz İvan Mujokin'le son zamanlarda "Hacı Murat„ filminde karşılaştık. Son günlerde İvan Mujokin "Yataklı Vagonlar Prensi Manolesko„ isminde yeni bir film çevirmiştir.

Doroti Makkeyl

Amerika sinema yıldızlarından Doroti Makkeyl sarı saçlı, elâ gözlü çok sevimli bir artisttir. Kendisi 1904 senesinde İngiltere'de Hull şehrinde doğmuştur. 1921 senesinden beri sinema artistidir.

Güzel Ve Meşhur Bir Rus Dansözü

Nadia İvanova hem bütün Avrupa paytahtlarında büyük bir rağbet ve şöhrete nail olmuş güzel bir Rus dansözüdür. Kendisi geçenlerde vefat eden meşhur dansöz Pavlova'nın en güzide talebesindendir. Her dansöz gibi şayanı hayret bir vücut tenasübüne malik olan Nadia çehre itibarile de çok güzeldir.

Nadia İvanova'nın bir balet hey'eti vardır. İvanova geçenlerde hey'eti ile birlikte bir sesli fimde de oynamıştır.

Devir Sinema Yıldızlarının!

Kaliforiya'da Kışın Kumsal Keyfi

Yılbaşı münasebetile kumsalda şampanya zevkeden dört sevimli içip sinema yıldızı

Kışın en soğuk mevsiminde Kalifornia sahili kumsallarında halâ tatlı bir bahar havası hüküm sürüyor. Resimde gördüğünüz dört sinema artisti ılık kumlar üzerinde şampanya içip keyfediyorlar. Bu mes'ut insanların kim olduklarını bilmek isterseniz söyliyelim. Soldan sağa doğru: Lora la Plant, Jon Loder, Katerin Dol Oven, Lola Leyn.. Gülüp eğleniyorlar. Devir onların!

Şikâyetler

Köylülerin hakkı var

§ Bayındır kazasının Kızılca ova köylülerinden hacı oğlu Ömer, Mehmet, Durmuş imzalarile bir mektup aldık. Diyorlar ki:

— Köyümüzün on dakika mesafesinde bulunan bin dönüm miktarında Karakol ismile maruf bir yer vardır. Kâmilen batak ve balkandır. Burada binlerce yaban domuzu var. Ziraatimizi mahvediyorlar. Bu domuzları köylüler bir olup itlâf etmek için ziraat memuruna müracaat ettik. Bir netice çıkmadı. Kaymakama müracaat ettik. Ziraat memuruna havale etti gene bir ses çıkmadı. Bu muzur hayvanlardan ziraatımızı kurtaracak bir tedbiri bize kim gösterecektir.

Koragöz — Bu köylü dayıların hakları var. Ekiyorlar, biçiyorlar ve devlete vergi veriyorlar. Ziraat memuru, kaymakam bey bunlara yol göstermeli, dertlerine bir çare bulmalıdırlar. Ziraat memurunun vazifesi yalnız aylık almak mıdır yahu!

Sıhhî Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

44 — En iyi, en kuvvetli kok kömürü (İngiliz kok) kömürüdür.

45 — İnsan, bizde ancak en çok soğuğu abdesthane (helâ) da alır. Çünkü ısıtılan odaların havası 18 ise ayak yolunun sıcaklığı 3 - 5 dir.

46 — Kışın üşümemek ister misiniz? Bolca tere yağı, sade yağı, zeytin yağı, reçel, bal, pekmez ve şekerle un ile, nişasta ile yapılan türlü türlü tatlıları yiyiniz. Yünlü fanila ve elbise giyip hiç içki kullanmayınız.

47 — Diş etlerinde hastalık hasıl olursa nihayet dişlere de geçer. Bu cihetle dişlere verilen ehemmiyet, diş etlerine de verilmelidir.

48 — Firengi hastalığı tedavisiz kalırsa kökleşmiş müzmin sinir hastalıkları, akıl ve fikir bozuklukları, felçler, nüzüller yapar. İşte bu ölümlü hastalıklar firengi kurbanlarını mezara kadar bırakmazlar.

49 — Hakikî (aşk ve sevda) mübtelâları derecesine göre muvakkat deli, yarım deli, zır deli, zırzır deli, tam delidirler vesselâm.

50 — (Belsoğukluğu tedavisiz kalırsa kalp hastalığı, nüzül, (felç) yaparak insanı öldürebilir.

51 — Çok içki kullananlarda (Erkeklik kuvveti) gaip olur ve (ademi iktidar) denilen hareketsizlik baş gösterir.

İngiliz Hafiye Teşkilâtında Çalışmış

Bir Casus Kadının Hatıraları

Burada okuyacağınız şeyler uydurma değildir, tamamen doğrudur

Karagözün Tefrikası No. 17

— Evet hastabakıcı oldum. Oldukça serbest bir meslek. İnsan seyahatta ediyor. Bak, İstanbul'a kadar geldim. İngiliz hastahanesinde çalışıyorum. İşte ahval böyle..

— Fakat... şey... Ben seni Brett'e vardı diye biliyordum...

İçimden gelen bir ıstırapla:

— Oh!.. diyebildim.

Lena kulağıma eğildi.

— Senden ayrıldı mı?

— Bunu bana sen mi soruyorsun, Lena?... Onu benim elimden alan sen değil misin?...

Bana bütün yaptıkları yetişmiyormuş gibi üstelik bir de karşıma geçip alay etmek.. Yok! Bu artık büsbütün vicdansızlık...

Fakat Lena Darboy bu son sözlerim üzerine teessürle karışık samimî bir hayret gösterdi.

— Ne söylüyorsun, Eva?. Sen çıldırdın mı?.. Nişanlını ben mi elinden aldım.. E, sen delisin, Eva!

— Öyle amma Brett beni senin gittiğin akşam bırakıp kaçtı. Ondan sonra da bir daha yüzünü göstermedi..

Dudaklarını sıktı. Bakışlarında bir endişe manası hasıl oldu. Sonra yüzüme bakıp gülümsedi, kolumu okşıyarak:

— Affedersin Eva! sende böyle acı hatıralar uyandırdığıma çok müteessifim. Fakat bir şeye memnun oldum. Nişanlının öyle birdenbire ortadan kayboluşunda benim hiç bir günahım olmadığını bu vesile ile öğrenmiş oldun. Seni temin ederim ki Nevyork'ta tiyatro kulisinde sana veda ettikten sonra onun bir daha yüzünü görmüş değilim.

Acaba doğru söylüyor mu idi. Şayet o son gece Brett'le aramızda o müthiş sahne geçmemiş olsaydı, şayet Brett onun gideceğini haber alır almaz çehresi perişan bir halde beni, nişanlısını yüzüstü bırakıp onun peşi sıra gitmeseydi ve ben de bütün bunları gözlerimle görmeseydim, hiç şüphe yok ki Lena'nın doğru söylediğine inanacaktım,

Gözlerimden yaşlar boşandı. Hıçkıra hıçkıra ağlamağa başladım. Lena beni kollarının arasına almış teselli etmeğe çalışıyordu. Fakat ben inanmıyordum. Bil'akis onun bu iki yüzlülüğü beni büsbütün kendisinden soğutuyordu. Ah, elime fırsat geçince ondan nasıl intikam alacaktım..

Ona karşı kendi silâhımı kullanmağa karar verdim. Başımı kaldırarak mahzun mahzun bir tavırla:

— Mes'elenin bir anlaşamamazlıktan ibaret olduğuna memnun oldum. Demek seninle gene eskisi gibi dost olduk.

Sonra onun yüzüne gülmekten pek hoşlandığını bildiğim için riyakârlığı büsbütün ele alıp:

— Doğru dedim, hem sen istemiş olsaydın parmağının bir işaretile Brett'i elimden alırdın. Sana canmı dayanır?.

Lena minnettarlık ve sonsuz bir gururla gülümsedi. Tuzağa düştüğüne o zaman aklım kesti.

O dakikadan itibaren Lena mahvolmuştu.

Sevdiğim adamı elimden almıştı Şimdi bana bu yaptığının hesabını verecekti.

Fasıl 4

İlk Becerdiğim İş

Lena'yı ertesi gün de gördüm. Artık o günden sonra kendisile her gün görüşmeğe başladık. Lena eski bir arkadaşını bulduğundan dolayı memnundu. Nevyorktan, eski muvaffakiyetlerinden bahsetmek için iyi bir fırsat çıkmıştı. Ben de ilk hattı hareketimi hiç değiştirmedim. Kendini beğenmiş dansözün gururunu okşamakta devam ediyordum. O da beni derin bir haz içinde dinliyordu.

— Lena buradaki muvaffakiyetlerin dillere destan olmuş. Erkekler senin için birbirlerine giriyorlarmış.

— Sahi öyle Eva.. Mendilimi yere düşürsem alıp vermek için birbirlerini çiyniyorlar. Fakat benim kimseye ehemmiyet verdiğim yok. Benim gözüm daha yükseklerde.. Yakında büyük bir servete sahip olacağım.. Şimdi Türkiyenin en nüfuzlu adamı ile münasebetteyim.. Hayır, padişah zannetme. O değil. Bu söylediğim adam daha iktidar mevkiinde değil amma, yakında iktidar mevkiine geçecek..

— Yok canım!.. Kim bu?

— Enver Paşa. güzelim!.. Bizzat Enver paşa!..

— Bitmedi —

İNGİLİZ CASUSU ISTANBULDA!

HASRET KAVUŞTURAN

§ Denizli'de telgrafhane karşısında avukat Sait beyin yanında Fehmi imzasile:

— Manastır vilâyetinin Kayalar kazasında Köseler köyünden islâm ağa oğlu Halim çavuş İzmir'in istirdadından beri gaiptir.

§ M. Kemal paşada Sabri bey mahallesinde karilerimizden Hüseyin Cahit imzasile:

— Selânik istirumcasından hacı Hüseyin ağanın kerimesi Safiye hanım Balkan harbinde Anadolu'ya hicret etmişti. Onu arıyorum.

§ Aydın'da Filibeli fabrikasında kavas İsmail imzasile:

— Bosna - Hersek Bleçu kasabasından Kiresuviç oğullarından kardeşlerim Haço derviş ve eniştem Ömer ağaları Balkan harbinde gaip ettim.

§ İzmir'de Bucede Yeni pazarlı Boşnak Abidin fırınında mukim Zarif imzasile:

— Amucam Cemal İnegöl'de ve diğer Amucam Akif on dört sene evvel memleketten hicret etmişti. Bir daha haber alamadım.

Neler Oluyor?

İçki yasağı ve kadınlar

Amerika'da on senedenberi içki yasağı var. Bu yüzden kolcularla kaçakçılar arasında on senedenberi şiddetli bir çarpışmadır gidiyor ve her gün gâh tuhaf, gâh acıklı birçok vak'alar oluyor.

İçki tiryakileri içki bulmak için başvurmadık hile bırakmıyorlar. Müşterilerini memnun etmek istiyen kaçakçılar da keza... Son zamanlarda şurup ve saire namı altında gayet sert bir takım içkiler yapılmış ve piyasaya sürülmüştür.

Bu çeşit çeşit içkilerin içinde ispirto olup olmadığını kestirebilmek oldukça güç bir iş olmasına rağmen içki yasağını tatbika memur olan teşkilât bunun da çaresini bulmuş. Yeni keşfedilen bir usul sayesinde içkilerin içinde ispirto olup olmadığı gayet kolay ve amelî bir tarzda meydana çıkıyormuş.

Bu işte bilhassa sarhoşluk yüzünden kocalarından ayrılmağa mecbur olan kadınlar kullanılıyormuş. Esasen içkiden canı yanık olan kadınlar gözlerini dört açıp ispirtolu içkileri meydana çıkarıyorlarmış.

Amerika'da içki yasağına en fazla taraftar olanlar kadınlardır. Esasen her memlekette kadınlar içki aleyhtarıdırlar. Amerika'da içkinin kalkmasına aleyhtar olanlar da vardır ve içki taraftarları da pek az değildir. Fakat kadınların intihaba iştirak etmesi teraziyi içki aleyhtarları tarafına eğiyor. Onun için Amerika'da kadınlar meb'us intihabında rey sahibi oldukça içki yasağının kalkmasına intizar olunmamalıdır.

Bilgi Dağarcığı

Herodot

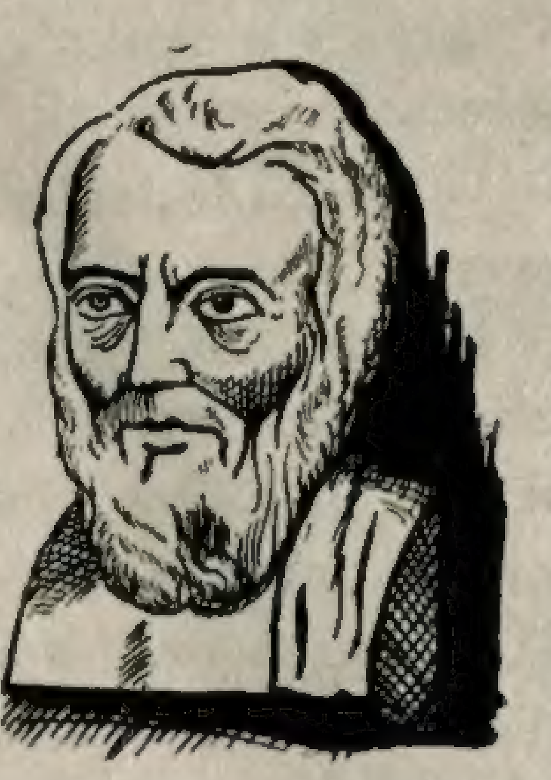

"Tarihçilerin Babası„ diye anılan Herodot Milâttan 484 sene evvel Bodrum kasabasında doğmuştur. Gençliğinde Yunanistana, Mısır'a Asya'ya seyahat etmiş, orada tarihe dair bir çok malûmat toplamıştır. Döndüğü zaman bir tarih yazmış ve eserini idman bayramında okuyup nakdî mükâfatla taltif edilmiştir. Milâttan 406 sene evvel İtalya'da ölmüştür. Herodot'un çok tatlı bir ifadesi vardır. Yalnız bir kabahatı, duyduğu şeyleri tahkik etmeden olduğu gibi yazmaktı. Bir de meraklı hikâyeler anlatmasını pek severdi. Böyle olmakla beraber eseri eski zamana ait pek kıymetli malûmat verir. Tarihi bütün medenî Avrupa da hemen her lisana tercüme edilmiş gibidir.

İbrahim Müteferrika

İbrahim Müteferrika Türk matbaacılığının babasıdır. Kendisi aslan Macardı, sonra müslüman oldu. İbrahim Müteferrika Türkiyede ilk matbaayı yapmıştır. 1139 senesinde Sait Eefendi ile birlikte izin alıp Türkçe harf döktürmüştür. ve ilk önce bir lugat kitabı basmıştır.

İbrahim Müteferrika âlim, fazıl bir adamdı. Kendisi iyi Lâtince bilirdi. Lâtinceden bir "Efgan Tarihi„ tercüme etmiştir. Bundan başka "Nizamül'ümem„ isminde bir kitap yazmıştır. İbrahim Müteferrika aynı zamanda fenden de anlardı. "Fuyuzatı mıknatisiye„ isminde fennî bir eseri vardır. Bu eserlerini hep kendi neşretmiştir.

Bizde matbaacılığın piri ve irfan hayatımızın beşaretcisi olan İbrahim Müteferrika 1158 de vefat etmiştir.

HALK SÜTUNU

§ Sirkeci'de silivri otelinde merhum Mehmet Nüzhet bey oğlu Mehmet İhsan efendiye:

— Mektebi ikmal etmediğin için istediğin mekteplere almazlar. Çünkü usul ve nizama muhaliftir. Yalnız tayyare mektebi müdüriyetine bir kere müracaat et. Belki bir imtihan yaparak alırlar. Kayıt ve kabul hazirandadır.

§ Karilerimizden kahveci Rahmi efendiye:

— Artist olmak için lise tahsili bile görmüş olmalı. Tahsilsiz artist tulûat kunpanyalarında da iş yapamaz.

§ Karilerimizden Çatalca'lı İhsan efendiye:

— Her mektebin alacağı talebe miktarı muayyendir. Sonra yaş mes'elesi ve kadroya mektep idaresi riayete mecburdur. Bu her yerde, her memlekette böyledir. Ne yapsın mektep idaresi.

§ Bursa'da karilerimizden Kaya Ali efendiye:

— Sıhhiye müdürü hakkında yazdığınız yazıları görmedik. Söylediğiniz hizmetlerin bir kısmı fahridir. Ne diyelim!

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 7

Sonra da arkadan ordu bütün kuvveti ile umumî hücumu yapacaktı.

Pilân mükemmeldi. Ancak küçük müfrezelerin vazifelerini iyi yapmaları lâzımdı...

Yüzbaşı Ferit Beye de bu müfrezelerden birinin kumandası verilmişti.

Türk zabitine yirmi beş kişilik Rus askeri ile Pilevne'ye ilk hücumu yapması ve bu suretle pilânın ilk kısmını tatbik etmesi emri verildi.

— 9 —

Ölüm yolu!..

Ağustos güneşinin kızğın huzmeleri kan pıhtıları ile katılaşmış harp sahasını yakıp kavuruyor.

Romanya ordusu erkânı harbiyesinin plânı yarım saat sonra tatbik edilecek. Müteaddit ve mütefferik müfreze hücumlerinden sonra Türk'lerin kuvvetlerini dağıtmak ve ordunun kuvayı asliyesi ile kaleye hücum etmek..

Açık kalan menfezden kasabaya girip bütün Türk karargâhını esir etmek..

Bu plânın ilk tatbik numarası müfreze hücumu ve bu müfrezelerin de ilk tecrübe hareketi Ferit Beyin müfrezesi idi.

Beyinlerde uğuldayan ölümün tokmağı Moskofları olduğu kadar Romanya'lıları da yıldırmıştı. Sevkedilecek bütün müfrezelerin kaleden atılacak Türk kurşunları ile mutlak bir ölüm bulacakları muhakkaktı. Bu sebepledir ki ilk tecrübe vazifesini diğer yüksek rütbeli zabitlere nazaran hayatı kıymetsiz görülen Rus küçük zabitine vermişlerdi.

Ve bu küçük zabit de.. Türk erkânı harbiyesine merbut yüzbaşı Eerit Beydi..

*
* *

Ferit Bey yarım saat sonra atılacağı bu ölüm yolu ile kendi karargâhına kavuşacağını ve öğrendiği esrarı Osman paşaya vakit ve zamanında haber vereceğini düşünerek seviniyordu. Yalnız bu kahraman Türk zabitini endişeye düşüren bir nokta vardı. Yanındaki bir avuç Moskof askeri ile Türk kalesine hücum ederken onu kimse tanımayacak ve Türk kurşunları ile belki kazaen şehit düşebilecekti.

Bu ihtimal genç zabiti titretti. Ölümden değil, vazifesini sonuna kadar yapamamaktan korkuyordu. Mamafi zekî adam.. Zihnen pilânını hazırlamıştı.

Hem bu pilân yalnız kendisini Pilevne'ye sokmakla kalmıyor, aynı zamanda çok mühim bir hizmet daha yapıyordu.

Eğer muvaffak olursa Romanya ordusu erkânı harbiyesinin bu gün tatbik etmek istedikleri pilân da suya düşecekti.

Moskof kumandanlarından ceneral Gorko

Etrafına bakındı.

Kumandası altında bulunan Moskoflar, beş on dakika sonra atılacakları ölümün soğukluğunu şimdiden hissetmiş gibi küskün ve bitkin bir halde idiler.

— 10 —

Kırmızı işaret

Bir Romanyalı nefer Rus küçük zabiti üniformasını taşıyan Ferit Beye kapalı bir zarf getirdi ve gitti.

Ferit Bey zarfı açtı.

İçinden çıkan Romanya erkânı harbiyesinin bir emri idi. Bu emirde:

"Pilevne'deki Türk'lerin nazarı dikkatini celbetmemek için hücum borusu çalınmayacak.. Arkamızdaki 18 numaralı tepeye bakınız. Orada kırmızı bir bayrak çekildiğini görünce hemen ilk hücumu sizin müfrezeniz yapacaktır. Derhal harekete geçersiniz..„

Deniliyordu.

Ferit Bey bu emri mayetini teşkil eden küçük müfrezenin Moskof efradına da tebliğ etti. Şimdi bütün gözler korku içinde arkaya hücum emri verilecek 18 numaralı tepeye çevrilmişti.

Bu tepeye çekilecek kırmızı bayrak hepsinin hayalinde biraz sonra kendi al kanlarına boyanacak hayatlarının son rengi gibi daha çekilmeden kızardı.

Sonra bu korku bakışları merhamet dilenir gibi zabitlerine, çevrildi.

Dilleri asker disiplini ile bağlanmış bu adamlar gözleri ile sanki zabitlerine:

— Bizi ölüme sen sevkedeceksin.. Etme.. Kurtar!..

Der gibi yalvarıyorlardı.

Ferit Bey anladı.

Fırsattan istifade etmek istedi. Müteessir ve titirek bir sesle:

— Arkadaşlar! dedi, hep biliyoruz.. Ölüme gidiyoruz. Önümüzdeki yol ölüm yolu.. Büyük rütbeli zabitler kendi hayatlarını kurtarmak için bizi öne sürüyorlar. Sanki onlarınki can, bizimki değil.. Biraz sonra hepimiz şu önümüzdeki meydanın kim bilir hangi noktasında can verip gebereceğiz...

Acı bir hakikat ifade eden bu sözler Moskof neferlerinin başlarını önlerine eğdirdi. Ferit Bey devam ediyordu:

— Hiç şüphesiz hepiniz hepimiz çoluk çocuk sahibiyiz. Kimimizin bir sevgilisi, kimimizin bir nişanlısı, bir yavrusu, bir karısı var. Ve buna mekabil biz öldükten sonra onları bırakacak kimsemiz yok..

Kahraman Türk zabitinin oynadığı rolde daha fazla muvaffak olmak için sesine hiddetli ve isyan edici bir eda verdi:

— Bitmedi —

Müdürü mes'ul Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya